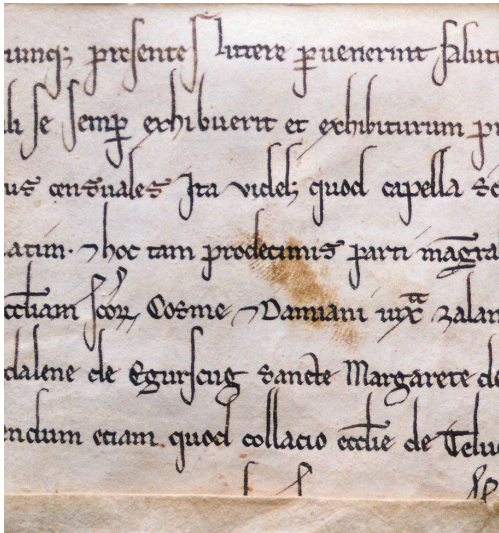

ZALAEGERSZEG MÚLTJA

Az első feljegyzés, amely városunkat említi, 1247-ből maradt ránk. A név a **Zala** és a Válicka akkor mocsaras, **eger** (éger) fában bővelkedő **szeg**letében kialakult településre utal. Az élethez szükséges vízben, védelmet, élelmet adó fában gazdag vidék évezredek óta lakott hely volt. A

Gébárti tó mellett őskori maradványokat, Andráshidán kelta fegyvert, a város több pontján római mécseseket, a Zrínyi Gimnázium környékén és Olában kora-középkori sírokat őrzött meg a föld.

A város a 19-20. században 17, korábban önálló falut is magába olvasztott, ezért az ő múltjuk is Egerszeg történetjének részét képezi: Gébárt, a korábban Lovászinak nevezett Andráshida, Ola, Pózva, Bekeháza, Vorhota, Csács, Bozsok, Besenyő, Ságod, Neszele, Ebergény, Bazita, Botfa, Kaszaháza, Apátfa, Erzsébethegy. (Gébárt és Andráshida első említése 1211-ből, Oláé 1236-ból maradt fenn.) E korai időszak építészeti emléke a zalabesenyői, az andráshidai és a csácsi templom.

Urai többször változtak, a 15. századtól a veszprémi, 1777-től a szombathelyi püspök tulajdona. Közepes nagyságú mezőváros volt, szerepe a török veszély idején nőtt meg, amikor püspöki kastélyát a mai Deák téren és környékén várrá erősítették. Miután 1600-ban a török hadak elfoglalták Kanizsát, ide tette át székhelyét a dunántúli hadak vicekapitánya. Várának felszíni nyomai rég eltűntek, cölöpeinek maradványai az építkezések során manapság is többször előkerülnek.

Noha már korábban is tartottak itt megyegyűléseket, hivatalos székhellyé 1732 után vált. Ekkor építették fel a megyeházát. A következő évtizedekben emelték a Mária Magdolna Plébániatemplomot, a Kálvária kápolnát, az olai temetőkápolnát, a – 20. században kibővített – plébániát és kvártélyházat. Utóbbi 1872 után Vármegyeházaként szolgált, ma különböző hivatalok és a megye levéltárának otthona.

A város a reformkorban a megye központjaként többször keltett országos figyelmet, itt kezdte közéleti pályáját Csány László és Deák Ferenc. Fejlődése mégis lassú volt. A fontosabb kereskedelmi útvonalaktól távol esett, domborzati okok miatt a vasút is elkerülte, csak a 19.

század végén érintette az Ukk-Csáktornyai sín-pár, s ezáltal kapcsolódott a Sopron-Nagykanizsa vonalhoz.

1885-ben szerezte meg a rendezett tanácsú városi rangot, ezután látványos fejlődésnek indult. A gimnázium, a múzeum mai épülete, a szálloda, a Főtér emeletes házai, a Baross liget ennek az időszaknak az emlékei. Huszárlaktanya épült lovardával. Az első villanytelep 1905-től a mai Petőfi Iskola helyén fejlesztette az áramot. Mégis megmaradt kisvárosnak. 1900-ban mindössze tízezer, 1920-ban tizenháromezer ember otthona. Számottevő ipar sem alakulhatott ki, vízvezeték, szennyvízcsatorna építésére nem futotta erejéből. A második világháború kezdetéig lakossága alig növekedett, az új építkezésekkel azonban városiasabb külsőt öltött. E kornak köszönhetjük a ferences templomot, a zárda épületét, a Kosztolányi utca villasorát, a Rózsa ligetet, az Arany János és a Dózsa György út közt épület családi házakat.

A második világháború anyagi pusztítását hamarosan kiheverte, embervesztesége azonban jelentős volt. Nemcsak a háborúban, hadifogságban elesettek, hanem a lakosság tizedét kitevő zsidó lakosság elpusztítása, az életben maradtak egy részének elköltözése jelentett súlyos csapást.

A 20. század közepén jelentős változást hozott a Ruhagyár, a Tejipari Vállalat, a Kőolajfeldolgozó felépítése, később a bútoripar, a fémfeldolgozás és az élelmiszeripar különböző vállalatai növelték Egerszeg súlyát. Lakossága 1990-re négyszeresére nőtt. Az 1960-as évektől közművek épültek: víz- és gázvezeték, szennyvízcsatorna került az aszfaltozott utak alá. 1970 után a művelődési intézmények bővülése okozott örömet, korszerű iskolák, könyvtárak, művelődési házak, múzeumok épültek-alakultak. Hazánkban elsőként nyílt meg a később finnugor néprajzi parkkal bővülő szabadtéri néprajzi múzeum, s egyedülként az Olajipari Múzeum. 1983 óta van állandó színházunk, amely Hevesi Sándor nevét viseli. Meghonosodott a felsőoktatás: előbb a Számviteli Főiskolára érkeztek

hallgatók, 1990-ben az Egészségügyire is, napjainkban pedig a Budapesti Műszaki Egyetem kihelyezett kara is várja a diákokat. Több sportcsapat (labdarúgás, kosárlabda, sakk) került az élvonalba.

1990 körül átmeneti megtorpanás okozott aggodalmat: több üzem megszűnt, lassult a lakások építése, némileg csökkent a lakosság száma. 1995 után új iparágak teleültek le, főleg az elektronika ad sok egerszegi és környékbeli embernek munkát. 2000 után újra látványosan fellendült a lakásépítés, javult a közlekedés, folynak a városi rekonstrukciók.

Az utóbbi évtizedben nem a lakótelepek nőnek tovább, hanem megújulnak a város belső részének avult házai, épülettömbjei. Hagyományait jórészt megőrizve előnyösen változik, szépül a történelmi városmag.

Megjelentek az új kereskedelmi intézmények, a várost kezdik körülvenni a sokak által vitatott, de a keresletet bővítő nagy bevásárló központok. Javultak a sport feltételei: modern futballstadion

létesült, 2004 őszén elkészült a fedett jégcsarnok. Elsősorban az itt élők pihenését, egészségét, jobb közérzetét szolgálja, de már a távolibb tájak lakóit is vonzza a Gébárti Szabadidőközpont területén létesített tóstrand, a kemping és üdülőfalu, valamint a termál- és élményfürdő.

Nemcsak az egyre több idelátogató vendég, hanem a a városban lakók és munkálkodók java része is lakályos, jó érzést sugalló városnak érzi. A települést otthonának valló 60.000 ember mára közösséggé formálódott, s nemcsak személyi igazolványának szikár adata, hanem szíve sugallata szerint is egerszegi.

